

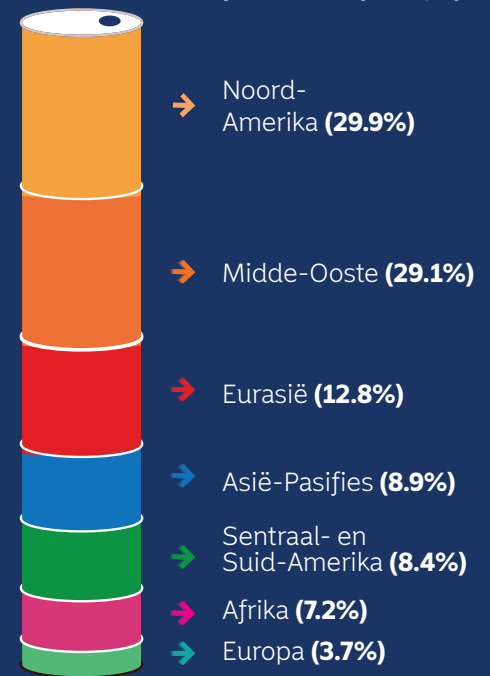
Krisis in die korridor

Waarom ontwigtings in die **Straat van Hormoes** wêreldwyd gevoel word

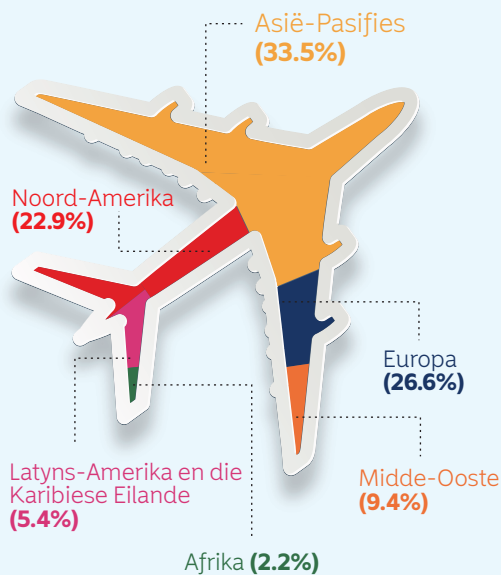
Die militêre eskalاسie in Februarie tussen die VSA, Israel en Iran het 'n skokgolf deur die wêrelddekkende gestuur, gesentreer rondom 'n enkele waterstrook: die Straat van Hormoes. Terwyl een-vyfde van die wêreld se olie en enorme volumes vloeibare aardgas deur geopolitieke spanning gyselaar gehou word, het die "slagaar" van globale energie begin toeknoop. Hierdie ontwigting doen veel meer as om net brandstofpryse te laat styg. Dit ontketen 'n domino-effek van stygende inflasie, verswakte wêreldgroeï en 'n vervoerskrisis wat reeds duisende vlugte gedwing het om die streek se kritieke lugruim te vermy. Wat as 'n streekskonflik begin het, is nou 'n grenslose ekonomiese bedreiging wat wêreldwye voorsieningskettings herlei en die kaart van internasionale handel herteken.

Globale olieproduksie per streek (2025,%)

% van wêreldwye lugverkeer per streek (2025)

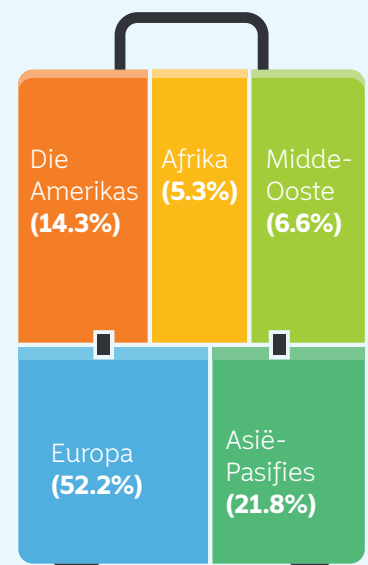

WORLD ECONOMIC FORUM

“Die energie-ontwigting is egter slegs die mees sigbare laag. Die straat is 'n knelpunt vir 'n ineengesakelde netwerk van kommoditeitsvloei. Selfs waar vragte steeds beweeg, hef die oorlog 'n wêreldwye bybetaling veroorsaak deur verhoogde skeeps- en versekeringskoste. Oorlogsriskodekking is gekanselleer of herprys, premies het skerp gestyg, en vragkoste neem toe in beide energie- en nie-energiehandel. Die nagevolge streek van halfgeleierfabrieke* in Taiwan en China tot plase in Brasilië en staaanlegte in Suid-Korea.”

Robert Muggah (Stigter, Igarapé Institute)

% van wêreldwye toerisme per streek (2025)

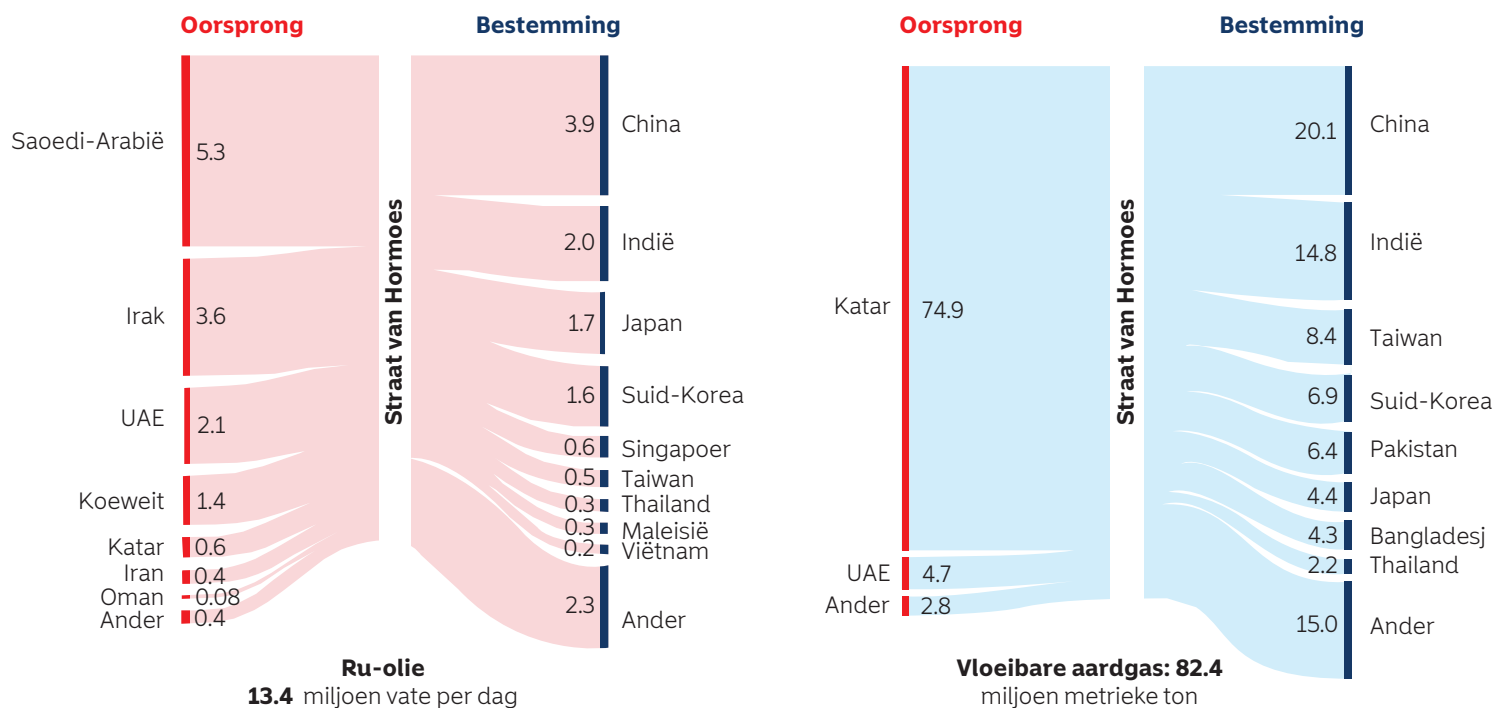

Die wêreld se mees kritieke geostrategiese knelpunte (totale olieverbuiik in H1 2025 in miljoene vate per dag)

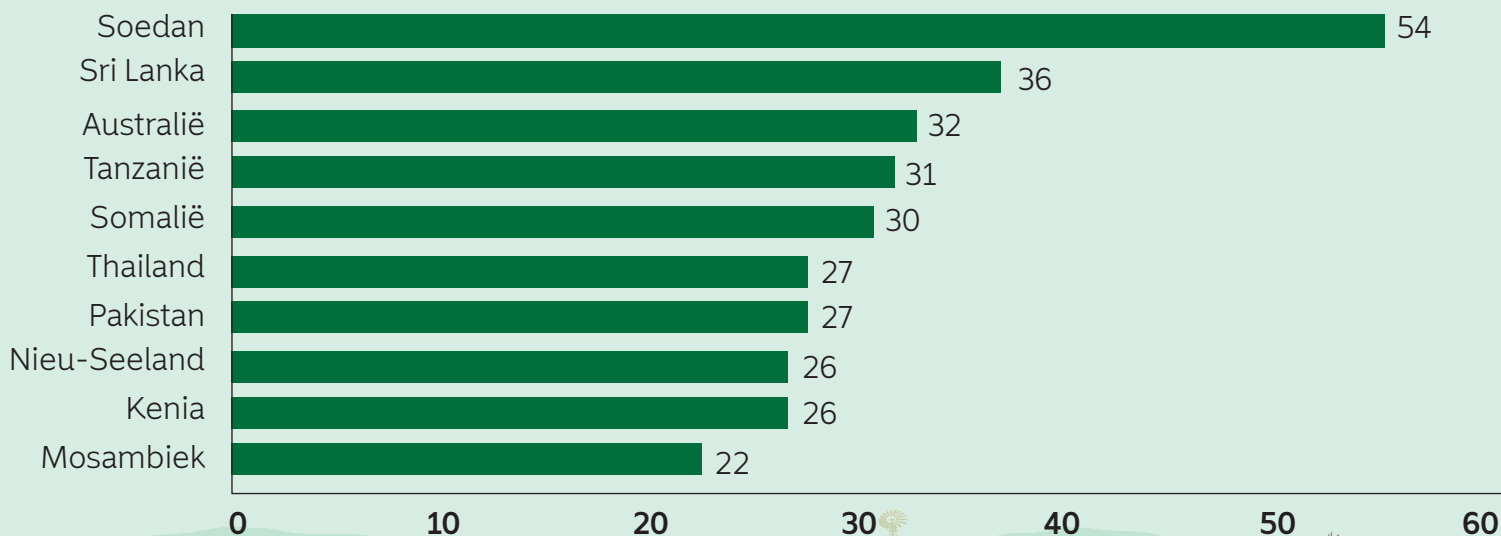
Oorsprong en bestemming van ru-olie en vloeibare aardgas deur die Straat van Hormoes

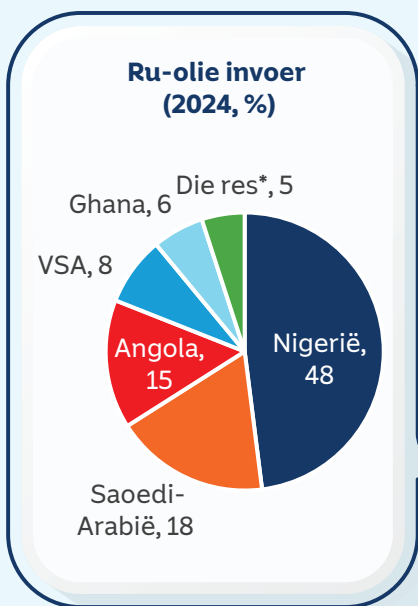

'n Derde van wêreldwye seevervoer van kunsmis gaan deur die Straat van Hormoes

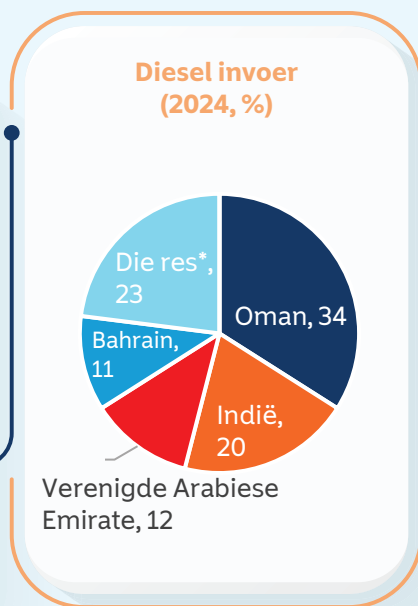
Deel van kunsmis wat per see ingevoer word en afkomstig is uit die Persiese Golf-streek in 2024 (%)

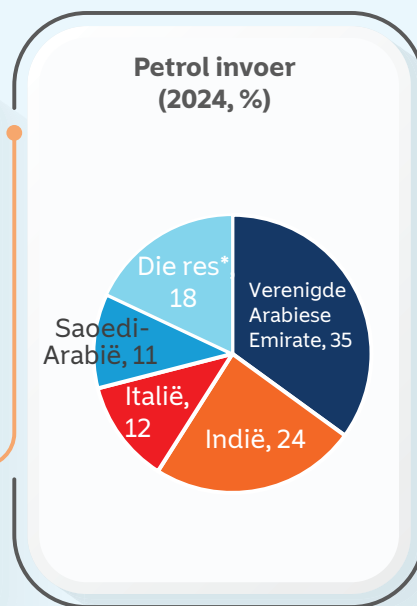
Alhoewel slegs sowat 'n kwart van Suid-Afrika se invoere van ru-olie direk uit die Persiese Golf afkomstig is, het die land toenemend afhanklik geraak van diesel en petrol wat vanaf raffinaderyknelpunte in die Golfstreek verskeep word, veral ná die sluiting van verskeie plaaslike raffinaderye. Gevolglik kan enige ontwirping van skeepsvaart deur die Straat van Hormoes steeds beduidende kettingreaksies hê vir brandstofbesikbaarheid en -pryse in Suid-Afrika.

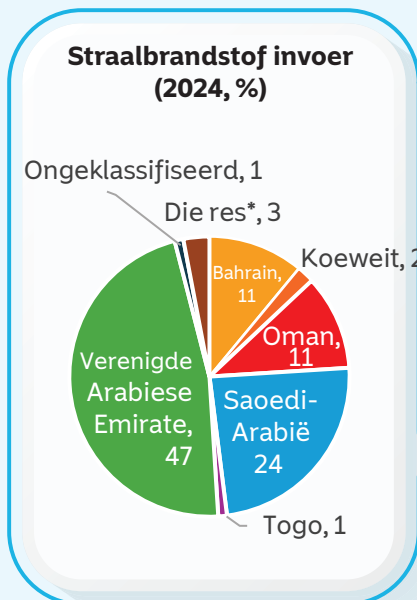
*Die res = Ivoorkus, Griekeland

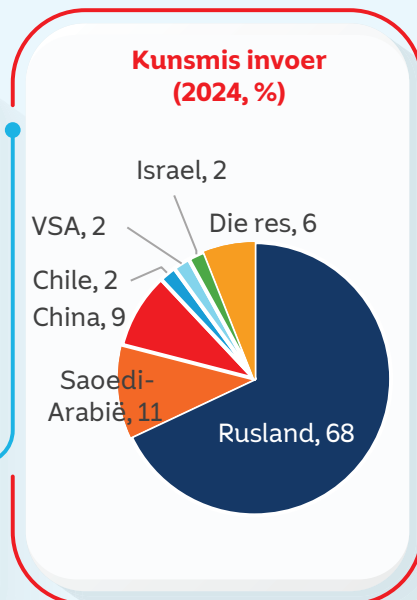
*Die res = Koeweit, Maleisië, Saoedi-Arabië

*Die res = België, Maleisië, Nederland, Swede, Turkye

*Die res = Spanje, VK, Frankryk, Kenia, Egipte

Ekonomieë in 'n flits

Maart 2026

Raming 2026:

BBP: 2.2%

Inflasie: 3.1%

Raming 2027:

BBP: 2.1%

Inflasie: 2.5%

Eurosone

Nádat Europa skaars daarin geslaag het om homself los te maak van Russiese gas ná Rusland se uitgerekte inval in Oekraïne (Russiese voorrade maak tans slegs 13% van die Europese Unie se totale gasinvoere uit, af van 45% in 2021), het Europa se skuif na die wêreldwye seevervoer-mark teen 'n maritieme muur vasgeloop. Afhanklikheid van vloeibare aardgas en ru-olie uit die Midde-Ooste het die blok kwesbaar gelaat. Volgens die Internasionale Energieagentskap (IEA) en Eurostat verkry die Eurogebied tot 'n tiende van sy totale gasvoorraad en tot 15% van sy ru-olie en geraffineerde produkte via die Straat van Hormoes. Verder merk die Internasionale Voedselbeleidsnavorsingsinstituut op dat ongeveer 'n kwart van die streek se kunsmis-invoere tans ontwig word, wat 'n sekondêre inflasionêre golf in voedselpryse dreig. Ekonomiese groei, wat van meet af reeds flou was, stagneer nou, aangesien industriële reuse in Duitsland produksie afskaal weens skerp stygende koste en tekorte aan insette. Die Europese Sentrale Bank moet dus sy voete op die remme hou, selfs terwyl die moontlikheid van 'n tegniese resessie toeneem.

Raming 2026:

BBP: 0.9%

Inflasie: 2.7%

Raming 2027:

BBP: 1.3%

Inflasie: 2.3%

Japan

Japan bly die mees blootgestelde land onder die gevorderde ekonomieë wat energie invoer. Met byna 90% van sy ru-olie wat uit die Persiese Golf afkomstig is, hou die Iranese oorlog 'n direkte bedreiging vir sy industriële lewensvatbaarheid in. Die Bank van Japan (BoJ) bevind hom in 'n benarde posisie. Ná dekades waarin dit teen deflasie baklei het, sit dit nou met 'n skerp toename in kostedruk-inflasie, waar prysstygings deur eksterne aanbodsokke aangevuur word eerder as deur sterker binnelandse vraag. Dit bemoeilik die BoJ se poging om rentekoerse te normaliseer. 'n Aggressiewe skuif kan 'n brose binnelandse herstel smoor, maar om die huidige akkommoderende beleid te handhaaf, hou die risiko in van verdere verswakking van die jen namate die opbrengsgaping met die VS verbreed. Gevolglik is winsmarges onder druk namate vervaardigingskoste styg. Dit laat die ekonomie vasgevang tussen die noodsaak van prysstabiliteit en die behoud van 'n ontlukende groeipols.

VSA

Die Verenigde State (VS) betree die Iraanse konflik as 'n paradoksale moondeheid. Sedert 2019 het die VS die drumpel oorgesteek om 'n totale netto energie-uitvoerder te word. Tog bly dit steeds vasgeanker aan 'n wêreldwye prysbepaler. Terwyl skaliegasprodusente in die Permiese-bekken 'n onverwagse meevaller beleef, tree die pyn by die brandstofpomp op as 'n regressiewe belasting op die Amerikaanse verbruiker. Druk aan die aanbodkant het inflasie effektief weer suurstof gegee net toe dit begin afkoel het in die rigting van die Federale Reserweraad (Fed) se teiken van 2%. Gevolglik is Fed-voorsitter Jerome Powell gedwing om 'n meer valkagtige houding in te neem en verwagte rentekoersverlagings opsy te skuif om teen 'n tweede vlaag prysstygings te verhoed. Daar is ook baie op die spel in die politieke arena. Skerp stygende petrolpryse voed binnelandse ontevredenheid en bemoeilik die vooruitsigte vir die Amerikaanse middeltermynverkiegings later vanjaar. Daarbenewens sukkel Amerikaanse vervaardigers onder die las van stygende insetkoste en 'n strengere kredietomgewing. Die resultaat is 'n scenario waar groei laar is, en waarin die Fed 'n fyn balans moet handhaaf om beleid streng genoeg te hou om verwagtinge te anker, sonder om die ekonomie te laat ontspoor.

Raming 2026:

BBP: 1.0%

Inflasie: 2.1%

Raming 2027:

BBP: 1.3%

Inflasie: 1.8%

Verenigde Koninkryk

Hoewel die Verenigde Koninkryk (VK) minder afhanklik is op die Straat van Hormoes vir aardgas as sy bure in Europa, bly dit uiters sensitief vir die wêreldwye prys van Brent-ruolie. Net toe diensteinflasie begin afneem het, het die styging in vervoer- en energiekoste huishoudelike besteebare inkomste weer begin knyp. Volgens die Internasionale Energieagentskap (IEA) se Oil Market Report van Maart 2026 is stralerbrandstof die mees blootgestelde segment van die wêreldwye energiekompleks, met min oortollige raffineringkapasiteit om verlore Midde-Oosterse volumes te vervang. Gevolglik berei primêre lugvaartspilpunte hulle voor op moontlike fisiese tekorte en beduidende prysstygings. Die Britse regering het, eerder as breë stimulusmaatreëls, die beskerming van noodsaaklike voorsieningskettings en kwesbare infrastruktuur geprioritiseer deur 'n noodpakket van £53 miljoen aan te kondig vir 1,5 miljoen huishoudings wat hul huise met paraffien verhit. Die Bank van Engeland het hierdie versigtigheid weerspieël deur rentekoerse op 3,75% te handhaaf, met verwysing na die risiko van tweede-ronde-effekte as gevolg van energiegedrewe inflasie.

Raming 2026:

BBP: 0.7%

Inflasie: 1.8%

Raming 2027:

BBP: 0.8%

Inflasie: 2.0%

China

China se industriële masjien, wat reeds worstel met die nagevolge van 'n afkoelende eiendomsbedryf, staar nou skerp hoër oliepryse in die gesig. Hoewel China versekering opgebou het deur middel van pyleidings uit Rusland en Sentraal-Asië, skep die blote omvang van ontwigtings by die Straat van Hormoes 'n energietekort wat nie ten volle omseil kan word nie. Nietemin dien 'n massiewe strategiese petroleumreserwe – deur die Internasionale Energieagentskap (IEA) op meer as 1,1 miljard vate geraam – as 'n tydelike skokdemper en bied dit sowat 100 dae se invoerdekking, gebaseer op China se huidige maandelikse invoere. Terwyl inflasie vir die Volksbank van China minder kommerwekkend is as ekonomiese groei, sien die vervaardigingsektor hoe sy uitvoer-mededingendheid ondermyn word deur stygende logistiekkoste. Om dit teen te werk, is 'n geteikende monetêre reaksie waarskynlik. Amptenare sal na verwagting die ratte van die ekonomie olie met likiditeitsin spuitings en gespesialiseerde kredietfasiliteite wat op nuwe ekonomiese sektore gemik is, insluitend elektriese voertuie, batterye en hernubare energie, om die momentum van strukturele groei te handhaaf.

Raming 2026:
BBP: **4.0%**
Inflasie: **2.9%**
Raming 2027:
BBP: **3.9%**
Inflasie: **2.6%**

Ontluikende markte

Die oorhoofse vertrouenskok weeg swaar op ontluikende markte (EM's) regoor die wêreld. Namate wêreldwye risiko-aversie skerp toegeneem het, het die drakoste van EM-skuld oor die hele spektrum gestyg. Daar het egter ook 'n groter divergensie binne EM's ontstaan teen die agtergrond van die Iranese konflik, naamlik tussen hulpbronryke uitvoerders en energie-afhanklike invoerders. Indië en Turkye beleef 'n toenemende tweeledige tekort, waarin sowel die handelsbalanse verswak as die fiskale koste van brandstofsubsidies dramaties toeneem. Markte verreken toenemend strenger monetêre beleid om onderskeidelike geldeenhede te verdedig en kapitaalvloeï na veilige hawens te stuit. In teenstelling hiermee is energie-uitvoerende reuse in Latyns-Amerika en die Midde-Ooste oorlaai met petrodollars, wat 'n fiskale kussing bied en onderliggende strukturele swakhede versluier. Die onbedoelde begunstigde van hierdie ontwigting is egter Rusland. Moskou het die Midde-Oosterse aanbodvakuüm doeltreffend benut om sy fiskale posisie te herstel ná die Amerikaanse tesourie se vrystelling op 12 Maart. The Financial Times en die Institute for the Study of War berig dat Rusland na raming tot sowat US\$150 miljoen in addisionele daaglikse begrotingsinkomste verdien as gevolg hiervan.

Raming 2026:
BBP: **1.4%**
Inflasie: **3.7%**
Raming 2027:
BBP: **1.8%**
Inflasie: **3.5%**

Suid-Afrika

Die Suid-Afrikaanse Reserwebank (SARB) het voor die Maart-vergadering versigtig op 'n rentekoersverlagingsiklus begin aandui, maar die druk by die petrolpomp het die doelpale geskuif. As 'n prysnemer in die wêreldwye oliemark is die opwaartse druk op plaaslike brandstofpryse 'n beduidende rem op verbruikersvertroue en verhoog dit plaaslike vervoerkoste. Met aansienlike hoër brandstofpryse het die Minister van Finansies, Enoch Godongwana, 'n tydelike verligting van R3 per liter in die brandstofheffing vir April aangekondig (teen 'n koste van ongeveer R5,25 miljard vir die fiskus). Hy het ook aangedui dat die regering bykomende maatreëls vir Mei en Junie oorweeg. Die risiko is dat hierdie energiegedrewe inflasieskok breë trekke aanneem en deurvloeï na voedselpryse en vervoerkoste. Hoewel brandstof slegs 3,8% van die verbruikersinflasiemandjie uitmaak, dra voedsel 16,8% by. Met die Landbou-sakekamer se raming dat 80% van mielies per pad vervoer word, voorspel hoër brandstofpryse 'n ongunstige korttermynvooruitsig vir voedselinflasie. Boonop word 80% van Suid-Afrika se kunsmis ingevoer, wat verdere druk skep. Die SARB sal waarskynlik rentekoerse hoër hou om sy nuwe inflasietekens teen geopolitiek-gedrewe prysdruk te beskerm.

Die ekonomiese navorsingspan

Sanisha Packirisamy
Hoofekonoom

Tshiamo Masike
Ekonom

Die inligting wat gebruik is om hierdie dokument op te stel sluit inligting in van derde partye en is slegs bedoel vir inligtingsdoeleindes. Hoewel ons alle redelike stappe neem om die akkuraatheid van die inligting in hierdie dokument te verseker, gee nie Momentum Metropolitan Life Limited of enige van hulle onderskeie filiale of geaffilieerdes, enige uitdruklike of implisiete waarborg oor die akkuraatheid, volledigheid, of betroubaarheid van die inligting in hierdie dokument nie en geen waarborge van enige soort, uitdruklik of implisiet, word gegee oor die aard, standaard, akkuraatheid of andersins van die inligting wat verskaf word nie.

Nie Momentum Metropolitan Life Limited, sy filiale, direkteure, amptenare, werknemers, verteenwoordigers of agente (die Momentum partye) het enige aanspreeklikheid teenoor enige persone of entiteite wat die inligting in hierdie dokument ontvang vir enige eis, skadevergoeding, verlies of uitgawes nie, insluitende, en sonder enige beperking, enige direkte, indirekte, spesiale, toevallige of gevolglike koste, verliese of skade, of in kontrak of delik, wat mag voortspruit uit of in konnaksie met inligting in hierdie dokument en jy stem om die Momentum partye dienooreenkomstig vry te waar. Vir meer inligting besoek momentum.co.za. Momentum Investments is deel van Momentum Metropolitan Life Limited, 'n gemagtigde verskaffer van finansiële dienste en geregistreerde kredietverskaffer, met 'n B-BBEE vlak-1 gradering.

Indekse vir Maart 2026

	Een maand	Drie maande	Een jaar	Drie jaar	Vier jaar	Vyf jaar	Ses jaar	Sewe jaar	Tien jaar
Aandele-indekse									
FTSE/JSE Indeks van alle aandele (Alsi)	-10.45%	-0.61%	33.60%	18.59%	15.01%	15.72%	21.36%	14.67%	11.90%
FTSE/JSE Bobeperkte Alsi	-10.55%	-0.45%	34.12%	18.71%	14.84%	16.34%	22.12%	14.93%	11.85%
FTSE/JSE Alsi Top 40-indeks	-10.85%	-0.64%	35.23%	18.54%	15.49%	15.90%	21.52%	15.23%	12.34%
FTSE/JSE Indeks vir mediumgrootte maatskappye	-11.74%	-1.16%	29.36%	18.27%	11.70%	14.43%	19.09%	10.93%	8.19%
FTSE/JSE Indeks vir kleingrootte maatskappye	-8.17%	-2.30%	27.70%	21.07%	16.62%	20.35%	28.61%	17.16%	10.82%
FTSE/JSE Hulpbronindeks	-15.24%	8.05%	90.96%	27.33%	15.75%	18.95%	28.89%	20.72%	21.16%
FTSE/JSE Finansiële-indeks	-9.91%	-0.86%	28.91%	23.20%	14.34%	20.49%	22.84%	11.20%	8.62%
FTSE/JSE Nywerheidsindeks	-5.20%	-8.37%	4.97%	9.59%	13.46%	10.02%	14.28%	10.93%	7.73%
FTSE/JSE Indeks van alle aandele (Alsi)	-11.00%	2.59%	49.04%	20.09%	15.49%	19.84%	25.25%	15.78%	13.92%
FTSE/JSE Research Affiliates Fundamentele Indekse 40-indeks (Rafj)	-10.90%	2.00%	44.91%	19.78%	14.81%	19.06%	24.64%	15.25%	13.50%
FTSE/JSE Research Affiliates Fundamentele Indekse Alsi	-11.41%	-4.92%	28.65%	22.92%	15.74%	17.92%	20.53%	6.92%	3.57%
FTSE/JSE SA Genoteerde Eiendomsindeks (Sapy)	-12.16%	-5.32%	29.10%	23.12%	15.36%	17.46%	20.09%	6.29%	2.47%
Rentedraende-indekse									
FTSE/JSE Indeks van effekte (Albi)	-6.83%	-3.36%	19.24%	14.29%	12.11%	12.16%	12.95%	10.52%	10.40%
FTSE/JSE Indeks van effekte 1-3 jaar (Albi)	-0.69%	0.64%	8.46%	8.99%	8.47%	7.90%	8.24%	8.04%	8.37%
FTSE/JSE Inflasiegekoppelde-indeks (Ili)	-5.96%	-1.30%	13.42%	9.26%	8.16%	8.67%	9.99%	7.70%	6.06%
Saamgestelde indeks van korttermyn-vasterente (Stefi)	0.56%	1.66%	7.28%	7.98%	7.47%	6.76%	6.39%	6.51%	6.78%
Kommoditeite									
NewGold Beursverhandelde Fonds	-5.88%	9.16%	36.46%	30.49%	28.74%	25.27%	17.94%	22.33%	15.36%
Goudprys (in rand)	-6.58%	8.82%	36.04%	30.31%	28.84%	25.35%	18.05%	22.51%	15.20%
Platinum Beursverhandelde Fonds	-11.98%	-1.35%	79.33%	22.78%	22.67%	12.96%	16.34%	14.75%	8.23%
Platinumprys (in rand)	-13.08%	-1.20%	79.03%	23.07%	21.78%	13.25%	16.20%	14.64%	8.33%
Wisselkoersbewegings									
Rand/euro bewegings	4.54%	1.31%	-0.80%	0.75%	4.91%	2.59%	0.10%	2.84%	1.63%
Rand/dollar bewegings	7.09%	3.12%	-7.01%	-1.21%	3.99%	2.99%	-0.71%	2.46%	1.54%
Inflasie-indeks									
Verbruikersprysindeks (VPI)			2.96%	3.89%	4.67%	4.86%	4.52%	4.54%	4.61%

Important notes

- Sources: Momentum Investments, IRESS, www.msci.com, www.yieldbook.com, www.ft.com.
- Returns for periods exceeding one year are annualised.
- The return for Consumer Price Index (CPI) is to the end of the previous month. Due to the reweighting of the CPI from January 2009, this number reflects a compound of month-on-month CPI returns. The historical numbers used are the official month-on-month numbers based on a composite of the previous inflation series (calculations before January 2009) and the revised inflation series (calculations after January 2009).
- The MSCI World index (All Countries) returns are adjusted to correspond with global investment prices received.
- FTSE/JSE disclaimer: www.jse.co.za
- The information reproduced in this document has been compiled by or arrived at by Investments from sources believed to be reliable.
- Reasonable steps have been taken to ensure the validity and accuracy of the information in this document. However, Momentum Investments does not accept any responsibility for any claim, damages, loss or expense, howsoever arising out of or in connection with the information in this document, whether by a client, investor or intermediary.
- The content used in this document is sourced from various media publications, the Internet and Momentum Investments. For further information, please visit us at www.momentuminv.co.za.
- Momentum Investments is part of Momentum Metropolitan Life Limited, an authorised financial services and registered credit provider, and rated B-BBEE level 1.